

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Emigrantlitteraturen (1872)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 72. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992359932496/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

blev skreven eller i ethvert Tilfælde anlagt i Aarhundredets allerførste Aar. Bogen staar, ligesom hine andre Bøger, der er i Slægt med Rousseau paa Følelssiden og har taget Arv efter ham, i den skarpeste Modsætning til Herredømmet i Frankrig. Hvad der i Paris regerede, det var Tallet og Sabelen, i Litteraturen den klassiske Odestil og den nøjagtige Videnskabelighed; her er det Følelser og Grublerier over et Følellesliv.

Benjamin Constant de Rebecque fødtes i Lausanne 1767 af protestantiske Forældre. Hans Fødsel kostede Moderen Livet: hans Fader var en kold og verdensklog Mand af samme Art som Faderen i *Adolphe*. Han var fra Barndommen af aldeles ualmindeligt udrustet. Naar man i *Adolphe* maaske ikke ganske forstaar den overordenlige Tiltrækning, Helten udøver, ligger det i, at Constant, der benyttede Erindringer af sit eget Liv til Bogens Komposition, synes at have undset sig ved at fremhæve Heltens fængslende Egenskaber for stærkt. Men *Adolphe* er i den Grad Constant selv, at man saa at sige først fatter denne Types Tilblivelse, idet man studerer Forfatterens Ungdom.

Han havde Ynde og Finhed, tidligt en skemtende Selvironi, og en stormfuldt pulserende Modtagelighed for Indtryk, som var des mærkværdigere, fordi den var forenet med en spirende Blaserthed. En Trang til stærke Sindsbevægelser forenedes hos ham med en Gave til at sætte sig ud over sine Sindsbevægelser. Han udviklede allerede som Yngling Evnen til at halvere, fordoble og spotte sig. Han kunde udbryde: «Jeg morer mig over alle disse Forlegenheder, hvori jeg befinder mig, som om de var en Andens» og naar han var vred havde han Yodlingsvendinger som denne: «Jeg raser, jeg gaar fra Forstanden af Raseri, men i Grunden er det Hele mig ganske ligegyldigt».

Der blev ikke sparet nogen Omhu paa at give den opvakte og aandrige Yngling en Opdragelse, der svarede til hans Anlæg. Han sendtes først til Universitetet i Edinburgh, hvor han knyttede Venskabsforbindelser med en Kres af unge fornemme Engælændere og Skotter, der næsten alle senere blev berømte eller bekendte Mænd. Derfra kom han til det stille og fredelige Universitet i Erlangen, hvor Grunden lagdes til hans Indsigt i tyske Forhold og tysk Litteratur og hvor hans græsk-romerske Dancelse fuldendtes. De gamle græske Republikers Statsforhold interesserede ham her som i Edinburgh endnu mere end deres Poesi.

Den bedste Kilde til Kundskab om hans Udviklingstrin og